

ANMELDELSE

Asger Jorns keramiske topmøde

*Ny bog fortæller om
det »Internationale
keramikmøde«, som
Jorn arrangerede i
Albisola i 1954*

AF PER HOFMAN HANSEN
redaktion@mja.dk

KUNST Op til Asger Jorns 100 års fødselsdag har en række vigtige udstillinger fundet sted - både i udlandet og herhjemme. Alle steder er de fulgt op med smukke og nyttige bogudgivelser, sidst med de to samholdende bøger »Rastløs rebel« og »Expo Jorn. Kunst er fest« fra Statens Museum for Kunst og Museum Jorn.

Men uafhængig af udstillingerne er der udkommet flere, andre interessante bøger om Jorn. Det være sig om hans grafik, skitser, keramik, skulpturer eller hans opfattelse af arkitektur.

Men hidtil temmelig upåagtet har den mangeårige kender af Asger Jorns keramik, kunsthistorikeren Ursula Lehmann-Brockhaus, i 2013 bragt et imponerende værk. Lige siden 1960'erne har hun skrevet flere bøger for og i samarbejde med Silkeborg Kunstmuseum, herunder om Matta, Dubuffet og Jorns keramik.

Detektivarbejde

Denne gang drejer hendes nye udgivelse sig om »Det internationale keramikmøde«, som Jorn arrangerede i Albisola i 1954. Et møde, som mange har hørt om, men som ikke mange har haft et nævneværdigt kendskab til, herunder dårligt nok hvem, der deltog og hvornår.

Ursula Lehmann-Brockhaus har gennem et tålmodighedskrævende detektivarbejde beskrevet dette keramiske samarbejde. I bogen rekonstruerer hun det fællesskab, hvor Jorn sammen med sine kunstnervenner Karel Appel, Enrico Baj, Corneille, Sergio Dangelo og Roberto Matta udførte en række fornyende, keramiske eksperimenter i Mazzotti Giuseppees værksted i Albisola.

Jorn havde ved tidligere lejligheder i Silkeborg og Sorring stiftet bekendtskab med lerets og keramikens egenskaber og muligheder og havde allerede her udviklet sit eget helt specielle formsprog. Men ved mødet med Albisolas højt professionelle keramikere og især deres mangeårige tradition for samarbejde med kunstnere, udvikledes Jorns fantasi og mangfoldighed yderligere. Det var det, han så som den store mulighed for at udvikle yderligere ved at invitere en række ligesindede kunstnere til et samarbejde. Det skulle vise sig, at der i dette korte værkstedssamarbejde af kreative og begavede personligheder skulle udvikle sig en gensidig skabende atmosfære, som befordrede en helt usædvanlig skaberkraft.

Her forvandlede alt: Ny var den frie og udtryksfulde modellering af leret, hvor Jorn frigjorde sig fra forudgående skitser, ny var også brugen af farvestrålende glasurer takket være det større udbud af industrielt fremstillede glasurer. Og ny var endelig de forskellige formkategorier, som han frembragte i leret. Her nåede Jorns spontane, ekspressive skabende modellering og eksperimenter nye højder.

Enestående dokumentation

De indbudte kunstnere blev af værk-

stedets indehaver, Tullio Mazzotti bedt om at registrere deres værker i hver deres kladdehæfte, og som her offentliggøres for første gang, når vi ser bort fra Jorns hæfte, som Lehmann-Brockhaus allerede gengav i sin monumentale bog »Jorn i Italien«.

Derudover gengiver bogen mere end 100 af de frembragte værker, hvoraf omkring 50 her vises for første gang.

Resultatet af mødet viste sig på flere måder: For det første var det noget ganske unikt og nyt i kunsthistorien, og dertil blev det overleveret gennem kladdehæfternes enestående dokumentation. Og som det sidste og vigtigste: I løbet af ganske få uger skabte kunstnerne en forrygende

række værker, så Lehmann-Brockhaus, uden at overdrive, vover at betegne begivenheden som intet mindre end en stjernestund i den keramiske kunsts historie.

Fra Jorns hånd kendes omkring 90 arbejder fra mødet. I kladdehæftet, hvor de er tegnet og beskrevet, har han inddelt dem i seks forskellige kategorier. 30 af arbejderne i hæftet kan identificeres i dag. På Museum Jorn kan man for eksempel se hans Jyske Linier, Dødshunden, Marsmenneske, Flugten og Tidlig vår.

Ikke tidligere vist

Lehmann-Brockhaus har i et ganske imponerende omfang formået både at

»En hvirvelstorm af ler - en stjernestund i den keramiske kunsts historie« kalder Per Hofman Hansen Ursula Lehmann-Brockhaus bog om Jorns internationale keramikmøde i Albisola i sommeren 1954.

identificere og opspore et meget stort antal af de frembragte værker, uanset om de har været at finde i offentlige samlinger eller i privat eje. I mange tilfælde har de ikke siden deres fremkomst været vist offentligt.

Fra fem af de seks kunstnere er kladdehæfterne bevaret. De er alle gengivet i faksimile i formindsket størrelse, og ud for hæfternes mange små skitser har Lehmann-Brockhaus vist de keramiske arbejder i fotografiske gengivelser. Herudover redegør hun for hver af de enkelte kunstners forudsætninger, deres arbejdsmetode og egenart og deres indbyrdes samarbejde.

Bogen afsluttes med gengivelse af en række både interessante og til tider også ganske bramfrie breve og andre dokumenter fra »Det internationale Keramikmøde« hin august måned 1954.

Det grafiske arbejde er forment tilrettelagt med en mængde fine fotografier af de mange fantastiske og vidt forskellige keramiske arbejder. Set ud fra et dansk synspunkt er det kun ærgerligt, at bogen er på tysk.

Ursula Lehmann-Brockhaus: »Incontro internazionale della ceramica«. Albisola, Sommer 1954. Appel, Baj, Corneille, Dangelo, Jorn, Matta in der Werkstatt Mazzotti Giuseppe. Rom, Campisano Editore, 2013. 250 sider, rigt illustreret i farver. 68 euro.

Ny kunstbog om det internationale keramikmøde i Albisola 1954 arrangeret af Asger Jorn.

Bogen er anmeldt af bibliotekar Per Hofman Hansen, der i 1988 for Silkeborg Kunstmuseum udarbejdede bibliografien over Asger Jorns skriftlige arbejder.